

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 21C/156/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8314211077
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Sivák
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2014:8314211077.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudcom Mgr. Petrom Sivákom v právnej veci žalobcu L. T., nar. XX.X.XXXX, bytom D. XXXX/X, XXX XX M., zastúpeného JUDr. Igorom Šafrancom, advokátom so sídlom kancelárie Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.018 eur a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 1018,- eur a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd u r č u j e, že zmluvná podmienka v zmluve uzavretej medzi účastníkmi konania zo dňa 21.2.2012, číslo zmluvy XXXXXXXXXX, uvedené vo všeobecných obchodných podmienkach v tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny, zahrňujúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku.

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi trovy konania vo výške 389,43 eur k rukám jeho právneho zástupcu, a to v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Na prejednanie a rozhodnutie veci je miestne príslušný Okresný súd Humenné.

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť na účet Okresného súdu Humenné súdny poplatok vo výške 61,- eur a to v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa žalobou podanou na súde dňa 22.9.2014 voči žalovanému domáhal vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 1018 eur a určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky v zmluve uzavretej medzi žalobcom a žalovaným č. XXXXXXXXXX, vo Všeobecných obchodných podmienkach o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny, zahrňujúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou a náhrady trov konania.

Svoju žalobu žalobca odôvodnil tým, že dňa 21.2.2012 uzavrel so žalovaným zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalobcovi poskytnutý úver vo výške 500 eur za poplatok 484 na dvanásť mesiacov. Spolu mal vrátiť žalovanému sumu 984 eur a poplatok z predmetného úveru tak predstavoval 96,8 % ročne. Podľa tvrdenia žalobcu v žalobe, žalovaný od neho požaduje ešte úhradu úrokov vo výške 32 % v sume 340,60 eur, úrokov z omeškania vo výške 118,48 eur, zmluvnej pokuty vo výške 312 eur a poplatku za upomienky v sume 20 eur. Žalobca mal zato, že ide o úžerný poplatok, v rozpore s dobrými mravmi pre jeho neprijateľnosť. Žalovaný žalobcovi neposkytol reálne plnenie za takto poplatok, a preto je podľa ustanovenia § 53 odsek 1 OZ neprijateľný. Naviac

je neurčitý predmet administratívneho poplatku, zo zmluvy nie je možné určiť, o aké administratívne plnenie sa jedná. Neurčitosť vedľajšieho plnenia spojeného s údajnou administratívou má dopad na platnosť administratívneho poplatku. Poukazoval pritom na rozhodnutie Vrchného krajského súdu v Karlsruhe z 3.mája 2010 č.k. AZ 17 U 192/2010, ktorý potvrdil rozhodovaciu líniu, podľa ktorej je pre spotrebiteľa vždy neprijateľné spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú vykonávané vo vlastnom záujme dodávateľa. Žalobca poukazoval na skutočnosť, že predmetný úver je neplatný, odporuje dobrým mravom podľa ustanovenia § 39 OZ, ako i na to, že boli porušené jeho spotrebiteľské práva, pretože žalovaný v zmluve neuviedol RPMN. Bezdôvodné obohatenie vyčíslil ako rozdiel medzi jeho platbami a výškou úveru, t.j. na sumu 1.018 eur.

Na pojednávanie vo veci nariadené na deň 26.11.2014 sa nedostavil žalovaný, hoci predvolanie na pojednávanie mu bolo riadne a včas doručené. Žalovaný svoju neúčast' na pojednávaní ospravedlnil podaním doručeným súdu dňa 25.11.2014 elektronicky so zaručeným elektronickým podpisom, pričom žiadal o odročenie pojednávania z dôvodu, že dosiaľ nebolo rozhodnuté o námietke miestnej nepríslušnosti, ktorá je obsahom podania žalovaného zo dňa 20.10.2014. Súd konštatuje, že táto žiadosť nespĺňa náležitosti v zmysle § 119 Občianskeho súdneho poriadku. Na základe uvedeného preto súd v zmysle ustanovenia § 101 odsek 2 Občianskeho súdneho poriadku vec prejednal aj bez prítomnosti žalovaného. Žalobca a jeho právny zástupca sa pojednávania zúčastnili.

Predmetom tohto konania je zaplatenie sumy 1.018 eur titulom bezdôvodného obohatenia v súlade s ustanovením § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka a určenie absolútnej neplatnosti neprijateľnej zmluvnej podmienky v zmluve č. XXXXXXXXX uzavretej medzi účastníkmi tohto konania, vo Všeobecných obchodných podmienkach o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny, zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou.

Súd vykonal vo veci dokazovanie oboznámením sa s obsahom žaloby zo dňa 17.9.2014 na čl. 1-2, splnomocnením na čl. 3, zmluvou o úvere na čl. 4, Všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru na čl. 5, podaním žalobcu zo dňa 13.10.2014 s prílohami, vyjadrením žalovaného zo dňa 20.10.2014 na čl. 24-26, príjmovým pokladničným dokladom na čl. 30, výsluchom žalobcu prostredníctvom jeho právneho zástupcu na pojednávaní konanom dňa 26.11.2014 ako i výsluchom samotného žalobcu na tomto pojednávaní a s obsahom ďalších v spise pripojených listinných dôkazov a zistil tento skutkový stav:

Dňa 21.2.2012 bola medzi účastníkmi tohto konania uzavretá zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalobcovi poskytnutý úver vo výške 500 eur, ktorý sa žalobca zaviazal vrátiť žalovanému zvýšený o príslušný poplatok vo výške 484 eur, t.j. celkovo zaplatiť čiastku 984 eur, a to v 12-tich mesačných splátkach vo výške 82 eur počnúc dňom 20.3.2012.

Podľa bodu 10 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktoré sú súčasťou predmetnej zmluvy o úvere, poplatok predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou.

Podľa tvrdení žalobcu v žalobe poplatok vo výške 484 eur je neplatný, nakoľko je v rozpore s dobrými mravmi pre neho neprimeranosť podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka. Zároveň dojednanie poplatku v bode 10 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa ustanovenia § 53 odsek 1 Občianskeho zákonníka. Preto sa žalovaný na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatil, pokiaľ ide o sumu 1.018 eur podľa ustanovenia § 451 odsek 1 a 2 Občianskeho zákonníka.

Zároveň žalobca predložil súdu príjmový pokladničný doklad, z ktorého vyplýva, že dňa 8.4.2014 uhradil priamo v pobočke žalovaného sumu 1.518 eur pod variabilným symbolom XXXXXXXXXX.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe zo dňa 20.10.2014 vzniesol námietku miestnej nepríslušnosti z dôvodu, že sa nejedná o prípad, na ktorý by sa mali vzťahovať iné ustanovenia O.s.p. ako ustanovenie § 84 O.s.p., teda nie je daný predpoklad, ktorý by zakladal osobitnú miestnu príslušnosť súdu v zmysle § 88 ani § 87, preto je potrebné miestnu príslušnosť posudzovať iba podľa § 84 O.s.p., v zmysle ktorého je na konanie miestne príslušný všeobecný súd účastníka, proti ktorému návrh smeruje, t.j.

Okresný súd Bratislava I. Podľa žalovaného nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, pretože žalobca plnil na základe platne uzavretej zmluvy o úvere, ktorá nikdy nebola vyhlásená za neplatnú, rovnako právny dôvod na plnenie neodpadol a majetkový prospech získal žalovaný z poctivých zdrojov. Poukazoval na prekážku litispendencie, nakoľko tým, že si žalobca nesplnil svoje povinnosti zo zmluvy o úvere, žalovaný sa so svojím nárokom obrátil na rozhodcovský súd dňa 28.7.2014, t.j. skôr ako žalobca podal žalobu na súde, preto žaloba na plnenie podaná na rozhodcovskom súde tvorí prekážku už začatého konania podľa § 83 O.s.p. pre žalobu, ktorou sa žalobca domáha vydania bezdôvodného obohatenia. Ďalej uviedol, že žalobcovi nemožno priznať postavenie spotrebiteľa, nakoľko uzatvoril zmluvu o úvere podľa ustanovení Obchodného zákonníka, teda predmetná zmluva nie je spotrebiteľskou a nemožno tak hovoriť ani o neprijateľných podmienkach. Vo vzťahu k poplatku za poskytnutie peňažných prostriedkov v časti náklady za vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere a poukazovaniu žalobcom na rozhodnutie Vrchného krajinského súdu v Karlsruhe z 3.5.2010 č.k. AZ 17 U 192/2010 žalovaný uviedol, že ak žalobca namieta výšku odplaty za poskytnutie a vrátenie peňažných prostriedkov, znáša v tomto smere i dôkazné bremeno a musí preukázať, že v čase a mieste uzavretia zmluvy išlo o odplatu, ktorá výrazne vybočovala z trhového priemeru odplát poskytovaných inými subjektmi poskytujúcimi financovanie z vlastných zdrojov. Zároveň rozhodnutie cudzieho štátu podľa cudzieho práva a žalobca neuviedol ani nepreukázal, žeby toto rozhodnutie bolo použiteľné čo do hmotného práva, pričom právna úprava v oblasti spotrebiteľských úverov účtovaniu poplatku výslovne nebráni (tento záver sa aplikuje avšak iba v prípade, ak žalobca je spotrebiteľom a ním predložená zmluva o úvere je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, čo žalovaný kategoricky popieral).

Žalobca na pojednávaní konanom dňa 26.11.2014 prostredníctvom svojho právneho zástupcu predložil súdu rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave v obdobnej veci, kde je riešená námietka miestnej nepríslušnosti, pričom uviedol, že z tohto rozhodnutia jasne vyplýva, že na prejednanie a rozhodnutie veci je miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode má trvalý pobyt spotrebiteľ, tzn. v tomto prípade žalobca. Vo vzťahu k neprijateľnosti zmluvného poplatku ako aj neprijateľnosti zmluvy o úvere v tom smere, že je uzavretá bez poplatkov a bez uvedenia RPMN poukazoval na rozhodnutia okresného súdu v Prešove ako aj Krajského súdu v Prešove.

Z výsluchu samotného žalobcu na pojednávaní konanom dňa 26.11.2014 vyplýva, že vo februári 2012 súrne potreboval peniaze pre domácnosť, pretože sa akurát rozviedol a staral sa o dve maloleté deti a manželstva s tým, že mal nedostatok finančných prostriedkov, bol v tiesni. Následne navštívil kanceláriu žalovaného v Humennom, kde uzavrel zmluvu o pôžičke vo výške 500 eur, ktorú pri podpise ani nečítal a nečítal ani obchodné podmienky. Ďalej uviedol, že zamestnanec žalovaného ho neupozornil a ani neinformoval o všetkých náležitostiach tejto zmluvy, nezisťoval si jeho príjem a ani jeho postavenie. V tej dobe bol rozvedený a riešil majetkové vysporiadanie, preto nešiel do banky za účelom poskytnutia mu úveru, pretože podľa neho by mu v banke úver ani neposkytli. Peniaze na výplatu zmluvy o pôžičke od žalovaného si požičal od svojej mamy, pretože mu chodili výzvy na úhradu sumy, kde bola istina a ešte nejaké poplatky. Hrozili mu, že v prípade nezaplatenia budú vymáhať nejakých 3000 eur. Aj keď zaplatil sumu 1.518 eur, stále od neho žalobca požaduje úroky z omeškania, zmluvnú pokutu a nejaké ďalšie finančné prostriedky. Záverom uviedol, že zo strany žalovaného mu prišlo viacero výziev, pričom v každej bola uvedená iná suma.

Podľa ustanovenia § 84 Občianskeho súdneho poriadku, na konanie je príslušný všeobecný súd účastníka, proti ktorému návrh smeruje (odporca), ak nie je ustanovené inak.

Podľa ustanovenia § 87 písmeno f) Občianskeho súdneho poriadku, popri všeobecnom súde odporcu je na konanie príslušný aj súd, v obvode ktorého má bydlisko spotrebiteľ, ak ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy.

Podľa ustanovenia § 105 odsek 1 Občianskeho súdneho poriadku, súd skúma miestnu príslušnosť iba podľa § 88. Ak však navrhovateľ vystupuje v rôznych veciach opätovne ako navrhovateľ alebo ak miestnu príslušnosť namieta odporca, súd skúma miestnu príslušnosť aj podľa § 84 až 87. Súd skúma miestnu príslušnosť prv, než začne konať o veci samej. Neskôr ju skúma len na námietku účastníka, ak ju uplatní najneskôr pri prvom úkone, ktorý účastníkovi patrí.

Podľa ustanovenia § 52 odsek 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa ustanovenia § 52 odsek 3 a 4 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa ustanovenia § 1 odsek 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Keďže žalovaný vzniesol pri prvom úkone, ktorý mu patril, a to vo vyjadrení k žalobe zo dňa 20.10.2014 námietku miestnej nepríslušnosti, bolo namieste sa zaoberať najprv tým, či Okresný súd Humenné je miestne príslušný na konanie a prejednanie veci. Zodpovedanie tejto otázky sa odjíja od posúdenia vzťahu medzi účastníkmi tohto konania. V súlade s ustanovením § 52 odsek 1 Občianskeho zákonníka sa za spotrebiteľskú zmluvu považuje každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. V danom prípade je nesporné, a to vzhľadom na povahu účastníkov tejto zmluvy, že predmetný zmluvný vzťah je vzťahom spotrebiteľským, keďže žalovaný ako dodávateľ pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a uzavrel predmetnú zmluvu so žalobcom, ktorý je fyzickou osobou - nepodnikateľom (žalobca je označený identifikačnými znakmi typickými pre fyzické osoby - nepodnikateľov, t.j. menom, priezviskom, bydliskom, rodným číslom). Zo žiadneho dôkazu nevyplýva, žeby sa jednalo o poskytnutie úverových prostriedkov žalobcovi, či už na podnikanie, povolanie alebo jeho zamestnanie. Zároveň súd uvádza, že uvedený zmluvný vzťah je treba posudzovať i podľa zákona o spotrebiteľských úveroch.

Súd má zato, že zmluvný vzťah medzi žalobcom a žalovaným je vzťahom spotrebiteľským, potom pokiaľ ide o miestnu príslušnosť, táto je daná na výber, a to v súlade s ustanovením § 87 písmeno f) Občianskeho súdneho poriadku, a preto žalobca ako spotrebiteľ mohol podať žalobu i na súde, v obvode ktorého má bydlisko, t.j. na Okresný súd Humenné. Súd tu poukazuje na obdobnú vec a obdobnú námietku žalovaného, kde bolo o miestnej príslušnosti právoplatne rozhodnuté v konaní vedenom na Okresnom súde Humenné sp.zn. 21C/296/2013 uznesením zo dňa 12.3.2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove ako odvolacieho súdu č.k. 1Co/98/2014-143 zo dňa 26.6.2014, právoplatné a vykonateľné 4.4.2014. Súdny rozhodli, že sa jedná o spotrebiteľskú vec a miestne príslušný je aj tento súd, kde má bydlisko spotrebiteľ - žalobca. Uvedené stanovisko vyplýva i zo žalobcom predloženého uznesenia Krajského súdu v Bratislave zo dňa 24.3.2014 č.k. 2NcC 28/2014-29.

Na základe uvedeného súd námietku miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Humenné nepovažoval za dôvodnú, a preto určil, že Okresný súd Humenné je miestne príslušným na prejednanie a rozhodnutie tejto veci.

Podľa ustanovenia § 80 písmeno c) Občianskeho súdneho poriadku, návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Žalobca vo svojej žalobe okrem práva na vydanie bezdôvodného obohatenia žiadal, aby súd určil neprijateľnosť zmluvnej podmienky uvedenej vo Všeobecných obchodných podmienkach poskytnutia úveru týkajúcej sa poplatku, pričom súd má za to, že na strane žalobcu je daný naliehavý právny záujem na určení neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky, a to z dôvodu právnej istoty o skutočnej výške dlhu, pretože bez tohto určenia nie je zrejmé, koľko by mal žalobca žalovanému zaplatiť tak, aby zo strany žalovaného nedošlo k bezdôvodnému obohateniu, ako i z dôvodu prebiehajúceho rozhodcovského konania proti žalobcovi.

Podľa ustanovenia § 9 odsek 1 a 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej

podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi. Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka 18) musí obsahovať tieto náležitosti: a) druh spotrebiteľského úveru, b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu, c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa, e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom, f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie, h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere, i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru, j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov, k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia, l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny, n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť, o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere, p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru, q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie, r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe, s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia, t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16., u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 odsek 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu, x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23, y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok

Podľa ustanovenia § 11 odsek 1 písmeno a) zákona o spotrebiteľských úveroch, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1.

Podľa ustanovenia § 39 odsek 1 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že medzi účastníkmi tohto konania bol založený záväzkový vzťah, a to na základe zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 21.2.2010. Zo žalobcom predložených listinných dôkazov vyplýva, že mu bola poskytnutá finančná čiastka v zmysle tejto zmluvy o úvere vo výške 500 eur, ktorú mal splatiť v 12-tich splátkach spolu vo výške 984 eur, a ktorú aj žalovanému uhradil, čoho dôkazom je žalobcom predložený príjmový pokladničný doklad zo dňa 8.4.2014 svedčiaci o úhrade sumy 1.518 eur priamo v pobočke žalovaného a pod variabilným symbolom rovnajúcim sa tomu, ktorý je uvedený v predmetnej zmluve o úvere. Ako už bolo uvedené vyššie, súd má za to, že táto zmluva o úvere je svojou povahou spotrebiteľskou zmluvou v súlade s ustanovením § 52 odsek 1 Občianskeho zákonníka, pričom zároveň túto zmluvu súd považuje i za spotrebiteľský úver.

Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom s dôverou bez možnosti individuálne ovplyvniť zmluvné podmienky. Spotrebiteľské zmluvy uzatvárajú dodávatelia s veľkým počtom zákazníkov s tým, že dodávateľ vopred určuje v návrhu obsah zmlúv a spotrebiteľ nemá možnosť žiadnym spôsobom zmeniť ich obsah, môže návrh len prijať alebo odmietnuť. Aj táto zmluva a podmienky bola vopred pripravená na formulári a zamestnanec žalovanej len vyplnil prázdne kolónky, pričom žalobkyňa ich nemala možnosť zmeniť (vrátane tzv. dohodnutého poplatku).

V prejednávanej veci zmluva o úvere je zmluvou, ktorá podlieha úprave zmlúv o spotrebiteľských úveroch, pričom poplatok za poskytnutie úveru na obdobie 12-tich mesiacov predstavuje 96,8 % ročne. Preto pri takýchto zmluvách je namieste skúmať, či predmetný právny úkon nie je právnym úkonom, pri ktorom sa regulácia ohľadom neuvedenia „RPMN“ obchádza, a teda tento právny úkon by bol neplatný aj pre obchádzanie zákona (§ 39 Občianskeho zákonníka). V zmysle vyššie uvedeného preto súd má za to, že uvedený spotrebiteľský úver je treba považovať za bezúročný a bez poplatkov, pričom takýto úžerný poplatok vo výške 96,8 % ročne za poskytnutie úveru na obdobie 12-tich mesiacov súd považuje za dôvod absolútnej neplatnosti, a to pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka.

V súlade s judikatúrou a zákonom, sa za odplatu úveru považujú nielen dohodnuté úroky ako odmena, ale aj akákoľvek platba zo strany spotrebiteľa žalovanému, bez ohľadu, či ju tento v zmluve alebo podmienkach označí, napr. ako poplatok, náklady za vypracovanie, na administratívu a podobne.

Dobrymi mravmi sa v súdnej praxi považuje súbor spoločenských, kultúrnych a mravných pravidiel správania, ktoré sú v súlade so všeobecne uznávanými vzťahmi medzi ľuďmi a mravnými princípmi spoločenského zriadenia, ktorý v historickom vývoji osvedčil istú nemennosť a vystihujúcu podstatné historické tendencie, ktoré sú zdieľané rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu základných noriem. Neprimerane dohodnuté úroky, či celková odplata za úver sú v rozpore s pravidlami správania sa, a teda aj s dobrými mravmi a ide o absolútne neplatný právny úkon podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Obdobne právne už súdy rozhodovali, a to napríklad rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6C/126/2012 zo 7.5.2013, rozhodnutie NS SR sp. zn. 1MCdo/1/2009 z 31.7.2009, rozhodnutie sp. zn. 5Cdo/26/2011 z 26.4.2012, rozhodnutie NS ČR sp. zn. 21Cdo/1484/04 z 15.12.2004, rozhodnutie KS v Prešove sp. zn. 3Co/3/2011 z 12.10.2011, 3Co/67/2012 z 24.10.2012.

Podľa ustanovenia § 53 odsek 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa ustanovenia § 53 odsek 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa ustanovenia § 153 odsek 3 Občianskeho súdneho poriadku, súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve.

Zároveň pokiaľ ide o zmluvnú podmienku upravenú vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru v bode 10, a to tej časti, ktorá sa týka poplatku vo výške 484 eur, ktorého 2/3 zahŕňajú náklady na vypracovanie, uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, tak táto je absolútne neplatná jednak v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s dobrými mravmi ako už bolo uvedené vyššie, avšak aj z ďalšieho samostatného dôvodu. V súlade s ustanovením § 53 odsek 1 Občianskeho zákonníka súd túto podmienku považuje za neprijateľnú, nakoľko ide o ustanovenie spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, ktoré spočíva v neprimerane vysokej výške poplatku 96,8 % za obdobie 12-tich mesiacov, pričom po prepočte predstavuje úrok 32,26 % a poplatok 64,53 %, pričom pre porovnanie banky dojednávajú obdobný poplatok za spracovanie zmluvy len vo výške 1 % alebo 2 % z výšky úveru. Navyše takýto neprimerane vysoký poplatok, či odplata vo výške 96,8 % ročne, ako už bolo uvedené vyššie považuje za absolútne neplatný pre rozpor s dobrými mravmi.

Podľa ustanovenia § 451 odsek 1 a 2 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Keďže súd mal vykonaným dokazovaním za preukázané, že na strane žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie plnením z neplatného právneho úkonu (nakoľko súd zmluvu o úvere v časti poplatku považuje za absolútne neplatnú), musí ho žalovaný vydať žalobcovi. Výška bezdôvodného obohatenia je totožná so sumou, ktorú žalobca zaplatil nad výšku poskytnutého úveru, t.j. nad sumu 500 eur. Zo žalobcom predloženého príjmového pokladničného dokladu jednoznačne vyplýva, že žalovanému skutočne reálne uhradil sumu 1.518 eur. Na základe uvedeného sa preto žalovaný bezdôvodne obohatil o rozdiel medzi skutočne poskytnutým úverom a vrátenou sumou vo výške 1.018 eur. Táto suma predstavuje bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného - veriteľa.

Žalovaný počas konania poukazoval na prekážku už začatého konania - litispendencie z dôvodu toho, že na rozhodcovskom súde prebieha rozhodcovské konanie proti žalobcovi, a to na základe žaloby o plnenie, ktorou sa žalovaný voči žalobcovi domáha aj zaplata príslušného poplatku za poskytnutie úveru a táto bola na rozhodcovskom súde podaná skôr ako žalobca podal žalobu na súde, pričom rozhodnutie Stáleho rozhodcovského súdu o povinnosti plniť bude konzumovať i prejudiciálnu otázku určenia platnosti či neplatnosti dojednania o príslušnom poplatku za poskytnutie úveru, otázku určenia platnosti či neplatnosti samotnej zmluvy o úvere ako aj povahy tejto zmluvy.

Súd sa však nestotožňuje s názorom žalovaného, a to vzhľadom k tomu, že rozhodcovskú doložku, na základe ktorej bola založená právomoc rozhodcovského súdu na prejednanie a rozhodnutie veci rozhodcovským rozsudkom považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku, čoho následkom je jej neplatnosť. Predpokladom právomoci rozhodcovského súdu je platné uzavretie rozhodcovskej zmluvy resp. rozhodcovskej doložky medzi zmluvnými stranami. Absolútna neplatnosť právneho úkonu má za následok akoby právny úkon nebol nikdy uzavretý. Na základe uvedeného preto začatie konania na rozhodcovskom súde na základe neplatnej rozhodcovskej doložky nemožno považovať za prekážku litispendencie, ktorá by bránila súdu v tomto konaní vec prejednať a rozhodnúť. Rozhodcovský súd jednoducho nemá právomoc na konanie a rozhodnutie veci, pretože rozhodcovská doložka je absolútne neplatná ako neprijateľná podmienka, čo už bolo rozhodnuté aj v iných obdobných konaniach voči tomuto veriteľovi, a preto začatie konania na rozhodcovskom súde tak nemôže vytvárať ani prekážku litispendencie.

Na základe vyššie uvedeného, preto súd žalobe v plnom rozsahu vyhovel a zaviazal žalovaného na zaplata sumy 1.018 eur titulom bezdôvodného obohatenia a v súlade s ustanovením § 153 odsek 3 Občianskeho súdneho poriadku určil neplatnosť zmluvnej podmienky v zmluve o úvere uzavretej medzi účastníkmi zo dňa 21.2.2012 č. XXXXXXXXXX uvedenej vo všeobecných obchodných podmienkach, a to v časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 zahŕňajúce náklady na vypracovanie, uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou.

O trovách konania rozhodol súd v zmysle ustanovenia § 142 odsek 1 v spojení s § 151 odsek 1 Občianskeho súdneho poriadku. Žalobca mal v tomto konaní plný úspech, preto má právo na náhradu

účelne vynaložených trov na uplatnenie svojho práva. Trovy konania žalobcu pozostávajú z trov jeho právneho zastúpenia za poskytnutie právnej služby advokátom štyroch úkonov právnej služby (1. Príprava a prevzatie zastúpenia, 2. Písomné podanie na súd - žaloba, 4. Účasť na pojednávaní dňa 26.11.2014), pričom základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby bola určená podľa ustanovenia § 13 odsek 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to ako tarifná odmena vo výške 82,34 eur určená ako 1/13 výpočtového základu podľa ust. § 11 odsek 1 písm. a) vyhlášky z hodnoty veci, ktorú nie je možné vyjadriť v peniazoch, t.j. 61,87 eur zvýšenej o 1/3 odmeny, ktorá by právnenému zástupcovi patrila v ostatnej veci, t.j. 1/3 zo sumy 61,41 eur (t.j. 20,47 eur) z hodnoty predmetu sporu 1.018 eur. Ďalej trovy právneho zastúpenia pozostávajú z paušálnej náhrady výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné podľa ustanovenia § 16 odsek 3 vyhlášky za tri úkony právnej služby, pričom odmena vrátane paušálnych náhrad sa zvyšuje o daň z pridanej hodnoty, keďže právny zástupca navrhovateľa preukázal, že je jej platiteľom. Trovy právneho zastúpenia predstavujú na odmene za 3 úkony právnej služby sumu 325,37 eur (247,02 eur + 24,12 eur + 20 % DPH).

Trovy právneho zastúpenia ďalej pozostávajú v zmysle ustanovenia § 15 odsek 1 vyhlášky z náhrady cestovného na trase Svidník - Humenné a späť t.j. 2 x 71 km (142 km) osobným automobilom značky Škoda Yeti s evidenčným číslom F. XXX T. pri priemernej spotrebe 6,27 l/100 km. Za cestu na pojednávanie dňa 26.11.2014 pri cene pohonných hmôt 1,474 eur/1 l (z predloženého dokladu o kúpe PHM dňa 20.11.2014) a paušálnej náhrady 0,183 Eur/1 km (v zmysle ustanovenia § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky číslo 632/2008 Z.z.) spolu vo výške 19,88 eur + 20 % DPH, nakoľko si právny zástupca žalobcu uplatnil len 1 z vynaložených výdavkov na cestovné a paušálnu náhradu.

Ďalej trovy právneho zastúpenia navrhovateľa pozostávajú z náhrady za stratu času vo výške 1/60 výpočtového základu za každú aj začatú polhodinu v zmysle ustanovenia § 17 odsek 1 citovanej vyhlášky za 5 polhodín za cestu na pojednávanie dňa 26.11.2014 (výpočtovým základom je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva SR za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka, t.j. za 1. polrok roku 2013 vo výške 804 Eur; 1/60 - 13,40 Eur) vo výške 80,40 Eur (5 x 13,40 € + 20 % DPH), avšak právny zástupca žalobcu si uplatnil náhradu za stratu času iba v rozsahu 1, t.j. vo výške 33,50 eur + 20 % DPH. Spolu na hotových výdavkoch trovy právneho zastúpenia predstavujú sumu 64,06 eur.

Právny zástupca si vo vyčíslení uplatnil 2x zvýšenie odmeny a režijného paušálu o 20 % DPH, avšak túto mu bolo možné priznať len raz.

Spolu na trovách konania je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi 389,43 eur k rukám jeho právneho zástupcu, tak ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Keďže žalobca je oslobodený od súdnych poplatkov podľa ustanovenia § 4 odsek 2 písmeno za) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov vznp., súd preto uložil žalovanému v súlade s ustanovením § 2 odsek 2 zákona o súdnych poplatkoch povinnosť zaplatiť na účet Okresného súdu Humenné súdny poplatok vo výške 61,00 eur podľa položky 1 písmeno a) Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona o súdnych poplatkoch, a to tak ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku môže žalobca podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove, prostredníctvom tunajšieho súdu.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 odsek 3 Občianskeho súdneho poriadku) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.
Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona číslo 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) v znení neskorších predpisov.